

Література

1. Тютченко С.М., Братішко Н.А. Правове забезпечення кіберзахисту в Україні. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 11 бер. 2022 р.). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. С. 201–202.
2. Шевчук В.М. Цифрова криміналістика: воєнні виклики сьогодення та нові завдання в сучасних умовах. *Правові виклики сучасності: матеріали всеукр. круглого столу* (м. Харків, 20 груд. 2022 р.). Харків: Державний біотехнологічний університет, 2022. С. 35–39.
3. Колодіна А.С., Федорова Т.С. Цифрова криміналістика: проблеми теорії і практики. *Київський часопис права*. 2022. Вип. 1. С. 176–180.
4. Степанюк Р.Л., Перлін С.І. Цифрова криміналістика й удосконалення системи криміналістичної техніки в Україні. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка*. 2022. № 3 (99). С. 283–294.
5. Самодін А.В. Сучасне розуміння феномену «цифрова криміналістика». *Інновації в криміналістиці та судовій експертизі: матеріали міжвідом. наук.-практ. конф.* (м. Київ, 25 листоп. 2021 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2021. С. 275–279.

УДК 342.9(043.2)

Симонович К.Ю., Губка Є.В., здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Грекова Л.Ю., старший викладач

МІЖНАРОДНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛІСТИКИ В УМОВАХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

Сучасні тенденції розвитку криміналістики визначаються необхідністю не тільки ефективного розслідування злочинів, але й забезпечення безпеки громадян під час збройних конфліктів. Сьогодні криміналістика стикається з різноманітними викликами, такими як збільшення числа злочинів проти людяності, військових злочинів, терористичних актів та воєнних злочинів. Ці обставини змушують слідчих, експертів та інших суб'єктів правоохоронної діяльності адаптуватися до нових методів злочинності. Крім того, військові дії створюють несприятливі умови для збереження доказів і ведення розслідувань, що вимагає інноваційних підходів до збору і аналізу інформації [1, с. 11].

Розвиток криміналістики включає в себе широке використання сучасних технологій. Насамперед, до них можна віднести використання криміналістичних технологій обробки даних та інших інноваційних підходів до збору, аналізу та інтерпретації інформації, зокрема біоідентифікації, криміналістичної генетики, цифрової криміналістики

тощо [3, с. 48].

Умови війни спонукають до пошуку нових методів збирання та аналізу доказів, таких як використання дронів для документування злочинних дій, аналіз цифрових слідів для виявлення кіберзлочинів, а також застосування штучного інтелекту для аналізу великих обсягів даних [2, с. 122]. Нагальною є потреба в міжнародній співпраці між криміналістичними установами різних країн для обміну інформацією, досвідом та координації робіт з розслідування військових злочинів. Крім того, події, що відбуваються в одній країні, можуть мати вплив не тільки на інші регіони, але й мати масштаб всесвітнього рівня. Тому спільна робота між правоохоронними органами різних країн стає критично важливою для ефективної протидії злочинності. Обмін інформацією між криміналістичними установами дозволяє вчасно обробляти дані, зібрані під час розслідувань, і виявляти зв'язки між різними подіями та особами. Обмін досвідом та кращими практиками у проведенні експертних досліджень містить в собі навчання новим методам збору доказів, аналізу та використання технологій.

Так, наприклад, не можна оминати увагою міжнародну експертну мережу «ENFSI», що перебуває на передових позиціях у світі, гарантуючи розвиток і провадження судової експертизи в усій Європі. Одним із напрямів діяльності ENFSI є досягнення високої організації в галузі судовоекспертної діяльності в Європі та світі шляхом розвитку якості послуг із проведення судової експертизи в усіх видах судочинства.

Меті удосконалення методик проведення судових експертиз слугують і конференції, що нещодавно проводились, зокрема, у Лозанні, Кракові, Стамбулі, Гельсінках та ін. Науковцями пропонується використовувати науковий досвід експертних об'єднань Європейського союзу, навчальних інститутів і дослідницьких установ Європи, які займаються інноваційними дослідженнями у галузі судової експертизи та криміналістики [4].

Якщо говорити про міжнародне співробітництво певних судово-експертних установ України, багато з них на сьогодні є членами міжнародних експертних організацій. У цьому аспекті можна відзначити Київський науково-дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України. Від 2019 року КНДІСЕ став першою установою серед експертних науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України, що бере участь у програмі обміну від Агентства Європейського союзу з підготовки співробітників правоохоронних органів. Українські судові експерти беруть участь у програмі обміну з питань безпеки, зокрема в частині Політики Європейського Союзу в сфері боротьби з організованою злочинністю. Від 2020 року експерти КНДІСЕ стали учасниками багатьох європейських експертних програм, приміром Управління ООН з наркотиків і злочинності – спеціалізованої установи ООН по боротьбі з поширенням наркотиків й пов'язаною з ними

злочинністю. А Програма міжнародних спільних завдань спрямована на допомогу лабораторіям з тестування наркотичних речовин в усьому світі [5].

Реалії сьогодення вимагають постійного оновлення та підвищення кваліфікації слідчих, експертів та інших суб'єктів правоохоронної діяльності. Освітні програми та тренінги повинні включати в себе не лише традиційні аспекти криміналістики, а й спеціалізовані курси з військової криміналістики, міжнародного гуманітарного права, психологічної підтримки та інші теми, які стосуються роботи в умовах війни. Так, щорічно відбувається проведення міжнародних наукових заходів, присвяченим актуальним проблемам розвитку судової експертизи і криміналістики. Наприклад, у вересні 2021 року було проведено XVII Міжнародний конгрес під назвою «Криміналістика та судова експертологія: наука, навчання, практика». Його проведення організовано Академією поліцейських сил у Братиславі, Товариством словацьких криміналістів, Литовським криміналістичним товариством та Центром судової експертизи Литви. У заході взяли участь понад 100 учасників, зокрема, з Австрії, Чехії, Естонії, Німеччини, Греції, Угорщини, Ізраїлю, Казахстану, Латвії, Литви, Польщі, Словаччини та України. Модератором Конгресу виступив професор Jozef Metenko (Братислава, Словаччина). Під час Конгресу розглядалися дискусійні питання щодо застосування спеціальних знань технічних наук у криміналістиці; тенденцій розвитку методів та процедур у тактиці криміналістики; загального простору судової експертизи (forensic science) та криміналістики і значення державних та недержавних структур; криміналістичної теорії, альтернативних теорій криміналістики; перспектив оцифрування в криміналістиці та судовій експертизі; залучення спеціальних знань у криміналістичних процедурах; впливу криміналістики та судової експертизи на розвиток правового регулювання; практичної дидактики криміналістики та судової експертизи; тенденцій у методиці криміналістики; виникнення в Європі єдиної науки «судова експертиза»; взаємодії криміналістики та криминології [6].

Зазначені заходи відображають необхідність постійного розвитку криміналістики для вирішення проблем, що виникають в умовах війни та конфліктів, а також пристосування до нових викликів, використання передових методів та технологій для забезпечення правосуддя та безпеки суспільства.

Література

1. Шепітько В. Теоретико-методологічна модель криміналістики та її нові напрями. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2021. Вип. 3 (25). С. 9-20. URL: <https://core.ac.uk/reader/543124760>.
2. Шепітько В.Ю., Авдеева Г.К. Інновації в судовій експертизі. Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів

кримінальної юстиції: монографія / Шепітько В.Ю. та ін.; ред.: Шепітько В.Ю., Журавель В.А. Харків, 2017. Підрозд. 3.2. С. 122-137. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/14664/1/Shepitko_Avdeeva_122-137.pdf.

3. Білоус В.В. Актуальні криміналістичні рекомендації із застосування технічних засобів для фіксування шкоди, завданої Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації. Проблематика документального оформлення, визначення шкоди та відшкодування збитків, завданих Україні та її громадянам внаслідок збройної агресії Російської Федерації: наук.- практ. конф. (Харків, 22.06.2022). Харків, 2022. С. 47-54. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/19680/1/Bilous_47-54.pdf.

4. Клименко Н.І., Купрієвич О.А. Міжнародне співробітництво судово-експертних установ (2015) 4 *Вісник кримінального судочинства* (дата звернення: 29.04.2024).

5. Міжнародна діяльність (Київського науково-дослідного інституту судових експертиз) URL: <https://kndise.gov.ua/mizhнародna-diyalnist/> (дата звернення: 29.04.2024).

6. XVII Міжнародний конгрес «Криміналістика та судова експертологія: наука, навчання, практика» (Criminalists Congress) (дата звернення: 29.04.2024).

УДК 343.98(043.2)

Сорока Д.В., здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Панова О.О., д.ю.н., професор

ПЕРСПЕКТИВИ І ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТЕХНІКИ

Криміналістика як наука розвивалася поступово. На цей розвиток впливали стан науково-технічного прогресу, реформи кримінального та кримінального процесуального законодавства, а також реформи у системі судових, правоохоронних органів і судово-експертних установ. Тому цілком логічно, що структура криміналістичної науки протягом свого становлення та розвитку зазнавала певних змін [1].

Особливої уваги заслуговує питання сучасного стану та тенденцій розвитку криміналістичної техніки, як розділу криміналістики. Це пов'язано з тим, що напрацювання та досягнення цього розділу мають велике і насамперед практичне значення як для оперативних працівників, слідчих, інспекторів-криміналістів, слідчих суддів, захисників, так і для судових експертів. Тобто результати цього розділу криміналістичної науки активно використовуються під час досудового розслідування та судового розгляду, а також у процесі реалізації судово-експертної